

Előfizetési árak:	
A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, május 23.

Két ünnepély.

A pünkösdi ünnepek alatt Budapesten és Bécsben emlékezetes ünnepélyek mentek végbe.

A budapesti kevesebb fényvel és pompával, minden hivatalos színezet nélkül folyt le, nem a hivatalos körök, hanem a polgárság ünnepe volt. A főváros lakossága óriási számban, impozáns módon vett részt, a vidék pedig odaszállt gondolatával, érzelmeivel.

A szabadságharcz legdicsebb fegyvertényének, Budavár bevételének félszázados évfordulóját ünnepelte a honvéd-szobor és a honvéd-sirok mellett a főváros független polgársága. Lelke visszazállt a múltba, szívét eltöltötte a hála és lelkesedés, ajka a honvédek dicsőségét zengte.

A budavári vitéz honvédek kiontott vére nem ment kárba. Budavár visszafoglalása után ugyan hanyatlóban volt a honvédfegyverek szerencséje s három hónapra rá bekövetkezett az augusztusi gyásznapi is, de 18 esztendő múlva megförtént a koronázás s a magyar nemzet visszanyerte azt, amiért a honvédek vére ömlött, a magyar alkotmányt. Áldás azok emlékére, akik életüket áldozták annak védelméért!

Ugyanakkor, amidőn a magyar főváros népe Budavár visszavételének fél-

százados évfordulóját ünnepelte, Bécs, a hű császári város rendkívüli fényű ünnepségeknél volt központja. Királyunk ő Felsége, Vilmos német császár külön képviselője, uralkodó fejedelmek, külföldi hatalmasságok képviselői, a politikai és katonai világ legfőbb méltóságainak jelenlétében leleplezték a Hofburg közvetlen szomszédságában Albrecht főhercegnek, — a kiváló osztrák hadvezérnek — szobrát.

Magyarország népe kevésbé érdeklődött e fényes ünnepély iránt, melyen országunkból csak a hivatalos államférfiak és katonai méltóságok vettek részt, de megnyugvással vesszük tudomásul, hogy ott külön államiságunk nem szorult háttérbe, mint más ilyen alkalmakkor történt, sőt a magyar zászló elfoglalta jogos helyét. Nem, mint eddig a tartományi zászlók közzé volt dugva, hanem ezek mellőzésével csakis a dynasztia és a magyar zászlók lengtek a szobor körül. A kiélesedő nemzetiségi viszályok és a folyamatban levő kiegyezési tárgyalások között igen helyes volt ilyen külső módon is dokumentálni a paritást.

A függetlenségi párt talán így is fog még gravament emelni amiatt, hogy a magyar honvédség egy századja is ott volt a szobor alatt, de ez csak a régi gravamen-politika folytatása, amelyre most a sok fontos tenni valók között nem jó idők járnak.

Örülünk rajta, hogy irányadó államférfiaink most már mindent elkövetnek, hogy közjogi állásunknak mindenütt érvényt szerezzenek. És ebben az irányban nagy forduló pontot jelez az Albrecht-szobor leleplezése.

A jászberényi főispán.

Almássy Géza szolnoki főispán még a paktum megszületése idejében bejelentette lemondását s azóta egy bucsu tisztelgés alkalmával kijelentette, hogy bánkodik a multakért. A hivatalos lap ünnepi száma tartalmazza fölmentését a következőkben:

A belügyministerium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére *Almássy Géza* Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánját ezen állásától saját kérelmére felmentem és helyébe *Lippich Gusztáv* birtokost Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Budapesten, 1899. évi május hó 17.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Szöll Kálmán s. k.

Megnyugvást keltett Szolnokon s a hol csak hire ment mindenütt, hogy az új főispán nyiltan kijelentette, hogy vége a régi rendszernek, új aera következik, a jog, igazság, munka és szorgalom kora. Csak aztán ugy legyen valóban és nemcsak Szolnok megyében, hanem a többi hirhadt főispánok megyéjében is.

A bécsi tárgyalások.

Bécsben folynak a tanácskozások a kiegyezési kérdésekben felmerült differenciák kiegyenlítése céljából. Hogy sikerrel fog-e járni a tanácsko-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Himfy dalai.

— Vigjáték 3 felvonásban és egy előjattal.
Irtta: *Berczik Árpád.* —

A Dunántul már akkor vigan szüretelt Sümegen. Keszthelyen s a badaacsonyi dombokon, mikor az Alföldön még a török had elvonulása után osztrák indszellér méregette ki szerb, német, tót települőknek az elhagyott rónaságokat. Nem is kapott a dulásból annyit, hogy a magyar társadalmi életet végleg elpusztította volna. Új életre is kelt nyomban s

Alkotó aethert lehel a világra,
Melyre a zárt föld kipihenve ébred;
Számítalan létek lekötött esirű
S magvai kelnek.

dalolta vigan a keszthelyi udvari költő. A nép jólétben van s hihetetlen fényűzés kezd közte lábra kapni. Selyem viganókat, bundákat a vármegyei hajduk hasgatták le a jobbágyokról, írja *Berczenyi Kazinczyhoz*. No nem nemzetgazdasági szempontból, hanem mert ilyesféle nem dukál a jobbágyoknak.

Egy nympa berek volt az, tele dallal, jó kedvel, hangos kacazzal, magyaros társadalmi étellel, hét vármegyére szóló híres szép leányokkal, kik mellől természetesen nem hiányoztak a

gavallérok, a nemes testőrségnél pallérozódtak amolyan kurafiak. És szüretkor pedig durrogtak a taraczkok, hangzott a zene, járták a süveges tánczot és ropták a palotást, hogy szinte zengett bele a hegy. A szőlők közt pedig szüretelt a mindenféle népség és bizony a nyomtató lónak nem volt bekötve a szája.

Boldog idők! E nympa berekből szakadt ki a magyar nemzeti ébredés csermelye, mely utóbb folyamammá dagadva, zugva árasztotta el az országot.

Ebből a magyar társadalmi életből merített *Berczik Árpád* egy vigjátékra valót, még pedig *Kisfaludy* Sándornak, a nemesség költőjének, poetikus szerelmi viszonyát *Szegedy Rózához*, a híres szép vas megyei leányhoz, mely szerelmi viszonyából fakadtak Himfy dalai: »Kesergő szerelem» és »Boldog szerelem».

Kisfaludy Sándort Bécsből a badaacsonyi szüretre várják. Várja különösen Rosty, kinek kedvét nagyon megnyerte az ifju s neki igéri *Jolán* leánya kezét. *Jolán* azonban *Bezeregy Kálmánt* szereti s megbizsa *Szegedy Rózát*, hogy adja ezt tudtul kérőjének. *Kisfaludy* megfeledekzik arról a szerelmi ígéretéről, amit egykor *Szegedy Róza* ak tett annak a pillanatnyi szenvedélynek hatása alatt, a mely benne *Jolán* látásakor felébredt. *Róza* szíve vérzik, midőn elmondja az üzenetet. *Kisfaludynak*, kinek többé már nem tud hinni és hidegen fordul el tőle.

Kisfaludy pedig Olaszországba megy a harcztérre feledést keresni.

Az első felvonás *Biróné* házában játszik, ki gyámleányát *Szegedy Rózát*, egy rokonához, *Szalóky Péterhez* akarja adni. Elfogja *Kisfaludynak* a távolból jövő kesergő verseit és *Szalókyt* rábeszéli, hogy valja magát e dalok szerzőjének, mert ezek ugyanis a már meghalt »*Jócsi bácsi*» versei. E költeményeket be is mutatja *Rózának*, mint *Szalóky* szívének és szellemének termékeit. A leány, kinek szívét még a költő régi szerelme marcangolja, csak költészetéért sovárg — és miután *Pétert* e költemények szerzőjének tartja, beleegyezik a házasságba. Közben megjelenik *Kisfaludy*, ki most már 5 évvel idősebb, tapasztalatban gazdagabb, de *Róza* iránti szeretetben még áthatatosabb lett. Midőn a versekkel történt csalást felfedezi, elhatározza magában, hogy előbb nem fedez fel semmit sem, mint majd az esküvőn, mikor is majd az álköltőtől elégtételt vesz.

Az egész környék társasága összegyűlt ismét szüretre és a »Himfy dalok«-ban gyönyörködik, melyet *Kisfaludy* időközben névtelenül kibocsájtott. Mindenki a »nemzet ismeretlen lantosát« dicséri. *Biróné Szalókyt* mondja szerzőjének, ki azonban már jólakott a csalással megugrik. Ekkor leplez le mindent *Kisfaludy*. Mindenki elhiszi neki, mivel be is bizonyítja. *Róza*, kinek szívét hasztalan iparkodik meg-

zás, az még e pillanatban eldöntetlen, de a tőzsdei körökben közvetlen a zárlat előtt elterjedt hírek szerint sikerült az ellentéteket kiegyenlíteni és így a magyar hitel-papír 2 forintra emelkedett. Amennyiben a tőzsde kombinációja beválik, úgy a magyar országgyűlés a kiegyezési kérdéseket még június havában tárgyalni fogja.

A magyar-csékei választókerület.

Mióta Goldis Jánost aradi püspökké választották, de még jóval az előtt is megindultak a kombinációk a magyar-csékei v. kerületet illetőleg. Hol Beöthy Ákos, hol Szunyogh Szabolcs, Papp János megyei főjegyző, Fassie Tódor ügyvéd, Mangra Vazul stb. kerültek kombinációba, melyeknek most bevágta az útját a központ elhatározása. A központ ugyanis dr. Kupsa Viktor pénzügyminiszteri fogalmazót jelölte. Dr. Kupsa román nemzetiségű, ami tapintatosság a központból és jó magyar hazafinak mondják.

Sima Ferenc lemondása.

Sima Ferenc a szentesi kerület képviselője ma Budapestre érkezett és úgy nyilatkozott, hogy még a mai nap folyamán a képviselőház elnökéhez levelet fog intézni, amelyben mandátumáról lemond.

A békekonferencia.

Hága, máj. 23. A Reuter-ügynökség jelenté: Eddig igazán lehetetlen volt még maguknak a delegátusoknak is, hogy a valódi helyzetről tiszta képet nyerjenek és az eddig közölt vélemények nagyobbára koraiak. Minthogy azonban a delegátusoknak most már alkalmuk volt eszméiket személyes érintkezés útján közvetlenül kicserélni és a konferencia előmunkálataival megismerkedni, kötelességünknek tartottuk, hogy néhány kiválóbb delegátust megkérdezzünk véleménye felől.

While nagykövet, az észak-amerikai Egyesült-Államok megbízottja így nyilatkozott:

A helyzet kedvező. Az első munkát jól végeztük. Erősen hiszem, hogy sikerül valami gyakorlati, hasznos célt elérnünk. Az első napok szkepticizmusa helyett komoly remények töltöttek el bennünket, természetesen túlzás nélkül. A német császár szavai szintén hozzájárultak a helyzet javulásához. Azt hiszem, el-

érünk bizonyos eredményt az intervenció és a választott bíróságok tekintetében. Természetesen lehetetlen lesz a megállapodásokat kötelezőkké tenni, de legalább fakultatív jellegű adhatunk nekik. A konferencia után, azt hiszem, be fogják látni a hatalmak, hogy vizsgálataik elintézésére más eszközük is van, mint a háború és ez óriási haladás. Bizom abban is, hogy a haditörvényeken és szokásokon fontos változtatásokat fogunk tenni a végre, hogy a háború humánusabb legyen, különösen azáltal, hogy a szárazföldi háborúkról szóló 1864-iki genfi egyezményt kiterjesztjük a tengeri háborúra is és a magántulajdonnak a tengeri háborúban való védelmére újabb intézkedéseket teszünk. A fegyverkezés csökkentésének kérdéséből, a mely az első bizottságnak a feladata, semmit sem mondhatok. Minthogy a konferencia munkája még nem kezdődött meg, az összes pontok tekintetében csak reményeket táplálhatunk.

Egy másik delegációnak a főnöke, egy nagyhatalomnak a nagykövete ezeket mondta: Annak a ténynek, hogy valamennyi hatalom képviselői összegyűltek Hágában és hogy az orosz csárnak sikerült a békekonferenciát összegyűjtenie és összehívnia, óriási jelentősége van, különösen azért, mert bizonyosságot tesz arról, hogy az orosz csár nem akar háborúba bocsátkozni és ennek nagy hatása lesz az egész világra a béke javára. A konferencia közvetlen gyakorlati eredményeit illetően remélnünk kell, hogy munkánk befejezése után gyakorlati javaslatokat tehetünk majd kormányainknak a béke érdekében és a háborúnak humánusabbá tétele dolgában.

Egy delegációnak a főnöke, a ki országában igen magas állást foglal el s a kinek országa a legutóbbi események következtében különösen érdekelve van a konferencia eredményeiben, következőképp nyilatkozott: Az az érzés, a mely a hágai delegátusokat eltölti, az óriási felelősség érzete saját kormányukkal és az egész világ közvéleményével szemben. Ez az érzés teljesen kizárja, hogy a konferencia feloszoljon, a nélkül, hogy valamit tett volna. A mit Hágába érkezésem óta láttam, arról győződtem meg, hogy ez a felelősség teljesen áthatja az összes delegátusokat. A humanitás, a népek érdeke és a közvélemény kötelességünké teszi, hogy a béke szellemében működjünk és ezzel elvegyük a szociálista mozgalomtól rémitő argumentumát. Azok az adatok, a melyeket ön Staal elnöknek

vasárnap kifejtett programjáról közölt, egészen helyesek. Ezek az adatok teljesen megfelelnek az összes delegátusok véleményének, a kik mind egyetértenek abban, hogy sokat lehet tenni a végre, hogy a háború humánusabb és a közbenjárás elvének általánosítása révén ritkább legyen. Azt hiszem azonban, hogy igen nehéz lesz gyakorlati értékű határozatot hozni a fegyverkezés csökkentésére nézve. Általában is azt hiszik, hogy ez a kérdés messze elmarad a másik kettő mögött. A nélkül, hogy előre is állást foglalnék a konferenciával szemben, abban látom a konferencia valódi célját, hogy eszközt keressen a nemzetközi viszályoknak háború nélkül való megoldására.

Ugyanis nyilatkozott egy negyedik delegátus is, a ki ezt mondta: A szerelés kérdéseinek nem lehet nagy gyakorlati jelentőségük a mi szemünkben, még ha a fegyverkezés csökkentése egyik főcélja is a konferenciának. A leszerelést nem szabályozhatja egy európai delegátusokból alakult areopág. Magától kell jönnie a fokozatos leszerelésnek az általános helyzet javulásának természetes következményeként és az által, hogy a háborúk ritkábbak lesznek és a nemzetközi viszályok rendezésére hasznavehető, békés eszközök találhatók. A kongresszus tehát csak közvetve járulhat hozzá az általános helyzet javulásához, az által, hogy támogatja a fegyverkezés fokozatos csökkentését.

A Reuter-ügynökség ehhez a következő megjegyzéseket fűzi: Ezek a nyilatkozatok mind ma hangzottak el és általánosságban kifejezik a delegátusok nézetét és felfogását abban a pillanatban, a mikor a konferencia munkája tényleg megkezdődik. A delegátusok többsége meg van róla győződve, hogy a bizottságok munkájukba sok részletkérdésre nézve akadályokban fognak ütközni és hogy a konferencia soká fog tartani. Ez a felfogás abban az arányban erősödik, amint az illető kérdések tárgyalásának pillanata közeledik.

Hága, május 23. A hivatalos jegyzék szerint Ausztria-Magyarországot a békekonferencia bizottságaiban a következők képviselik: Az első bizottságban: Khuepach alezredes és Soltik gróf korvettkapitány; a második Mérey osztálytanácsos, Lamasch tanár és az első bizottságba kiküldött Khuepach és Soltik; a harmadik bizottságban: Welsersheimb gróf nagykövet Okolicsányi követ és Lamasch tanár. Németországot az első bizottságban Stengel báró tanár, Gross-Schwarzhoff ezredes és Siegel kapitány, a második bizottságban az első bizottság tagjai és Zorn tanár, a harmadik bizottságban Zorn tanár, Gross-Schwarzhoff ezredes és Siegel kapitány képviselik

Régészeti egyesület gyűlése.

A »Biharmegyei és Nagyvárad Régészeti egyesület« hétfőn d. e. 11 órakor tartotta évi rendes közgyűlését a muzeum nagytermében. Tagok meglehetősen számmal voltak jelen.

Elnök: dr. Beöthy László. Jelen voltak: Zajnay János, Ritoók Zsigmond, Bulyovszky József dr., Géczy Lajos, Gálbory Sámuel, dr. Fráter Imre, Schöpplin Ágoston, Bunyitay Vince, Fraknoi Vilmos, Bereczky Géza, Cséplő Péter, Középpessy Gyula, dr. Némethy Gyula, Mezey Mihály, Kunz Gusztáv, Novotny Alfonz, Belezny Antal, dr. Grósz Albert, dr. Magyar Gyula, Fetser Antal, Peiser Károly, Vuleán József, Ferencsik Ödön, Makucz Ernő, Novotny Ferenc (Budapest) és nagy női hallgatóság.

Beöthy László dr. elnök önérettel emeli ki, hogy a múlt évben sem volt meddő az egyesület működése, mely zajtalan volt ugyan-

nyerni, szintén elhiszi, csak hogy azt gondolja még mindig, hogy a költemények hősnője Liza, Jolán és nem ő.

A harmadik felvonás végre leleplez mindent. Péter, a hasztalan szerelmi sóvárgás után Annuskába, egy szegény árvaleányba lesz szerelmes, Sándor és Róza pedig szintén megértik egymást.

Sándor: Megirtam a »Kesergő szerelmet!« Most már megfogom a »Boldog szerelmet« írni. Ezzel végződik a darab.

A történelmi hűség kedvéért Berczik szerepelteti azon családokat, kik a darab idejében a Dunántul társadalmi életét alkották. A »Fertály mágnások« szerzője engesztelni akar ezzel, csak hogy már nincs kit kiengesztelni, a Dunántul szőlőhegyei sem hangzanak többé, a társadalmi élet is alább hagyott vidámságával. A sors hűtlen lett azok iránt, kik az országot megmentették az elposványosodástól. Ennyit a darab tendenciájáról.

Nagy ideje, hogy Berczik nem jelent meg új darabban a színpadon. Azt hitte talán, hogy az ő iskolája már letűnt s neki pedig jobb a már megszerzett hírneve érdekében nyugalomba vonulni. És mégis, mikor újra megszólalt, a régi eszközök, a régi kedves hang megtették hatásukat. »Himfy-dalai«-t 1893

október havában mutatta be a »Nemzeti színház« és azóta állandóan a műsoron van. Pedig körülötte csupa idegen szellemű dolgok, a külföldi színművészek szelleműsége és érzékiséget tárgyaló termékei és ezeknek magyar utánzatai. Bercziknek ezekkel kellett szembe állítani az ő egyszerű meseszövegét, könnyed dialógjait, csupa helyzet komikumát. És ehez vegyük hozzá azt, hogy ő még mindig az ideális szerelemnél van. És nyert vele, a mi azt bizonyítja, hogy a magyarnak mégis csak kedvesebb az ami magyar, habár modernebb, mestertelnebb alkotásokat is lát maga körül.

E vigjátéknak Bisson-féle nevető göresöt okozó pontjai nincsenek, de az egészet valami ismeretlen kelves báj önti el. Annuska szerepe sokkal fontosabb a darabban, mint a mennyi mondani valója van, Himfy dalainak compendiuma pedig szerte van szórva a darabban, ami szintén nem kevés nehézséget okoz. Kisfaludy Sándor a szerelmes költő, Szegedy Róza a boldogtalan szerelmes, Rosty a rajongó hazafi s egy két humoros alak mind ambiciózus színészt várnak.

Baranyi István.

de eredményes. Köszönettel tartozik az egyesület a két törvényhatóságnak, a muzeumok és könyvtárak országos felügyelőségének, a tisztikarnak az önzetlen működéséért és a nagy községnek, mely adományaival naponként gyarapítja a régiséglárat. Fájdalommal emlékezik meg arról a veszteségről, mely az egyesület *Gyalokay* Lajos halálával érte és kéri az elhunyt nevének jegyzőkönyvben való megörökítését.

Ezután *Zsák* Adolf papnövendék lépett a felolvasó asztalhoz és »Várad ostroma 1598-ban« című felette érdekes történelmi dolgozatát olvasta fel, melyben — mint már a cím is mutatja — Nagyváradnak a török által való ostromát mondja el történelmi adatok nyomán. A közönség mindvégig nagy élvezettel hallgatta az érdekes felolvasást s ennek bevégeztével a jeles felolvasót lelkesen megtapsolta. E történelmi esszayt lapunk tárczarovatában fogjuk közölni.

Dr. *Némethy* Gyula *Bihari* Sándor festőművésznek Nagyvárad város számára festett Zsigmond magyar és Ulászló lengyel király Szt. László királynál 1412-ben való találkozását tárgyazó képét ismertette. A nagy történelmi és műtörténeti tudással megírt felolvasást nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság.

A *Gyalokay* Lajos halálával megüresedett alelnöki állásra dr. *Karácsonyi* Jánost, az egyesület volt titkárát választják meg egyhangulag.

A felolvasott titkári jelentés kiemeli, hogy a közönség érdeklődése az egyesület iránt még igen csekély s e miatt, meg a tetemes tagdíjhátralékok folytán az egyesületnek folytonos anyagi zavarokkal kell küzdeni.

Középpessy Gyula jelenti, hogy a régiségtár 139 darabbal szaporodott.

Elfogadják a számvizsgáló bizottság jelentését és *Bereczky* Géza pénztárnoknak megadják a felmentvényt.

Bulyovszky József dr. indítványozza, hogy a felolvasott történelmi rajzok beiktattassanak a jegyzőkönyvbe és a felolvasóknak pedig jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék. Az indítványt elfogadják.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

- Május 24. A házbér-adó bizottság ülése a városházán d. u. 3 órakor.
 Május 27. Felolvasás a Szacsavay-szobor-alap javára.
 Május 28. A sakkör rendkívüli közgyűlése a Szechenyi-szálloda emeleti szobájában, délután 5 órakor.
 Junius 3. A régészeti egyesület júniálisa a Püspökfürdőben.
 Junius 4. A lapkiadók orsz. szövetségének választmányi ülése.
 Junius 4. A kerékpár-egyesület amatőr-versenye és bicikli-virágkorzója.
 Junius 7. Jogászok táncmulatsága.
 Junius 15. A kath. kör mulatsága a Püspök-fürdőben.

* **Személyi hir.** Gróf *Bethlen* Aladár es. kir. kamarás, tartalékos honvéd főhadnagy, főrendiházi tag Eledről 1899. május 20-án három hónapra ugymint jun., jul. és aug. hónapokra Bad-Neuheim fürdőbe utazott üdülés végett.

* **Erzsébet királynő emléke.** A zalamegyei Nyírad, a somlyói kupos hegyek között nagy és lélekemelő ünnepet ült tegnapelőtt, pünkösd másodnapján. A közelből és távolból odazarándokolt, ezrekre menő közönség jelenlétében délután három órakor leplezték le Erzsébet királyasszony szobrát. Ez a szobor az első, amely királyasszonyunk halála óta magyar földön le-

leplezésre került. A szobrot, a mely 188 centiméter magas és 120 kilogramm nehéz, a király engedelmével Tilqur akadémikus szobrász formálta s e hó 18-án hatalmas kő és érczlapjával együtt öt nagy szekér szállította Nyírádra. Az egész szobor az alappal együtt 50 méter-mázsát nyom s a királyné alakja bronzból van. A sikerült szobor érczlapján ez a felirat áll:

ERZSÉBET
1837—1898.

* **A bibornok püspök bérmauton.** Szombaton, i. hó 27-én délben érkeznek meg Nagyváradra dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok. A vasúti állomásonál dr. *Lukács* György főispán fogja üdvözölni. A bevonulás és az egyházi püspöki fogadási szertartások végeztével a plébánián fogja a bibornok fogadni a küldöttségeket. Eddig a következő küldöttségek fogtak tisztelegni: A főispán vezetése alatt a vármegye, pénzügyigazgatóság, államépítészeti hivatal, folyammérnökség. A polgármester vezetése alatt a város. *Csillag* László ezredes a honvéd tisztikart vezeti. A nőegylet *Fábry* Mártonné alelnöknővel élén jelenik meg. Továbbá: a kath. egyháztanács, kath. kör, tüzoltóegylet, eszernadia ipartársulat. — 28-án vasárnap reggel 8 órakor a bibornok ünnepies körmenetben a templomba megy, hol szent misét olvas, szent beszédet tart s kiosztja a bérmálás szentségét. Déli 1 órakor díszbéd a plébánián. 29-én hétfőn reggel 8 órakor a szt. József templomban lesz a bérmálás. A bérmálandók száma már fölülhaladta az ezret.

* **József főherceg Nagyváradon.** A honvéd ezredparancsnokság átiratban tudatta a városi tanácsossal — amit már régebben megírtunk — hogy József főherceg főhadparancsnok 26-án este Nagyváradra érkezik, 27-én itt fog tartózkodni. Hivatalos tisztelgések nem lesznek, csak a főherceg érkezésekor lesznek jelen a polgármester a városi tanácsossal.

* **Nemesi előnév és czimer adományozás.** Ó Felső *Debrecenyi* Miklós budapesti kir. ítélőtáblai bírónak régi nemességének épen tartása mellett czimert és a »nádudvari« előnevet adományozta.

* **A vámellenőrző bizottság** tegnap *Bulyovszky* József dr. polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen jelen voltak: *Schöpf* Ágost kir. tanácsos, *Mihelji* Adolf, *Némethy* Károly, *Sulyok* István, *Balogh* Döme, *Bordé* Ferenc és *Szűts* Dezső jegyző. A bizottság megalakult s elnökül *Bulyovszky* József dr. polgármestert, h. elnökül *Némethy* Károlyt választotta meg. A bizottság működését felfüggesztette, mert az új kezelési szabályzat a kereskedelmi miniszternél van jóváhagyás alatt s azideig nem érdemes a régi szabályzat alapján eljárni. De ezidő alatt is a havi vámszámlálásban résztvesznek a bizottság tagjai. Elhatározták továbbá, hogy a jövő üléseken a polgármester beavatja a vámkezelés és ellenőrzésbe a bizottság tagjait, közli velök az új szabályzatot s a vámfüzeteket fenntartja. *Balogh* Döme konkrét indítványára határozatszerűen kimondták, hogy azokat legközelebbi üléseken a főszámvevő, vámfelügyelő jelenlétében tárgyalják le. A bizottságot jóakarattal s a város érdekei iránt őszinte buzgalom vezeti.

* **A margittai főszolgabírói választás.** Tegnap délelőtt 11 órakor *Klobusiczky* Béla földbirtokos vezetése alatt egy 7 tagú küldöttség tisztelegtt dr. *Beöthy* László főispánnál *Jezer-niczky* Dénes margittai főszolgabíróvá való választása érdekében. A főispán a küldöttségnek örömet fejezte ki a fölött, hogy a járás ennyire ragaszkodik tisztviselőihez, de a szolgálati érdek azt követeli, hogy más választassék meg Margittára, de megígérte támogatását arra, hogy *Jezer-niczky* Dénes a margittai állás betöltésével megüresendő helyre megválasszassék.

* **Szt. István napja nem fizető nap.** A váltótörvény tudvalevően elrendeli, hogy a

Gergely-féle naptárban rendes ünnepeknek jelzett napok nem fizető napok s hogy minden ilyen napon esedékes fizetést minden jogi hátrány nélkül, a rákövetkező napon lehet teljesíteni. Az augusztus 20-ra eső Szent István-nap és az április 11-iki nemzeti ünnep iránt viták támadtak s a mikor minap fölvetették a palamentben azt a kérdést, hogy fizetőnapnak tekintendő-e április 11-ike, az igazságügyminiszter, a váltótörvény említett rendelkezésére hivatkozva igenlőleg felel. Ezzel szemben kimondta a kir. Curia 1899. április 19-én 287. sz. a. hozott ítéletében, melyeket Beck Hugó dr. kuriai bíró referált, hogy Szent István napja ünnepnek tekintendő s ugy minden e napon eső fizetést csak a rákövetkező első hétköznapon kell teljesíteni.

* **A vidéki hírlapírók Fiumében.** A vidéki hírlapírók országos szövetsége hétfőn tartotta Fiumében évi közgyűlését. Vasárnap este érkeztek fiuméba a vidéki sajtó képviselői, a kiket az egész közönség tüntető ovációkkal fogadott. A vendégeket a tisztviselő-egyesület szálalásolta el, a melynek nevében gróf *Wickenburg* István elnök üdvözölte őket, míg a városi zenekar a *Kölcsey*-himnuszot játszotta. *Kulinyi* Zsigmond szövetségi elnök köszönő szavai után a hírlapírók bevonultak a városba. Az utcákon fiume társadalmának színe-java képezett sorfalat. Este a Bellevue-szálloda kertjében száz terítékű banket volt, a melyen *Tóth* Géza egyesületi elnök, gróf *Wickenburg*, *Kulinyi*, *Szávay* és *Barát* szövetségi alelnökök, *Milencsics* városi tanácsos, dr. *Benzán* orvos, *Gáll* miniszteri tanácsos stb. mondtak felkészöntöket. Ma délelőtt a szövetség elnökei gróf *Szapáry* kormányzóval tisztelegtek. Kilenczkor a szövetség igazgatósága tanácskozott és 1/2 11 órakor kezdődött a közgyűlés a reprezentanza dísztermében *Kulinyi* Zsigmond elnöklése alatt. A közgyűlés legfontosabb tárgya volt a nyugdíjintézet életbeléptetése. Miután a szövetség vagyona két évi fennállás után 30.000 frtra rug, a nyugdíjra már is 15 befizető tag jelentkezett. A szövetség jövő évi bevételei 10.000 forinttal lettek előirányozva. A felügyelő bizottságba *Szmolényi* Nándort (Szeged) választották. *Barát* Ármin jelentést tett a római nemzetközi kongresszus lefolyásáról. A közgyűlés után, mely lelkesedéssel ünnepelte az elnökség fáradhatlan buzgalomát és az elért eredményeket, a hírlapírók megtekintették a fiumei gazdag iparkiallítást, a hol *Hajnal* osztálytanácsos kalauzolta őket, majd kirándulást tettek a Hungaro-Kroato hajózási társaság *Liburnia* nevű külön hajóján Cirkvenicába, a hol gróf *Szapáry* László kormányzó vendégei voltak. A kormányzó fényes ebédet adott, a melyen szüntén számos felkészöntő hangzott el. A hírlapírók este elutaztak Fiuméből.

* **Felolvasó estély a Szacsavay szobor-alap javára.** A nagyvárad kir. Jogakadémia »Önképző és olvasó egyesülete« 1899. évi május hó 27-én este fél 6 órakor a »Szacsavay szobor-alap« javára dr. *Bulyovszky* József Nagyvárad város polgármestere, a Szacsavay szoborbizottság elnöke, *Hegyesi* Márton ügyvéd ur, *Mihályházy* Margit urhölgy, B. *Bárdos* Ödön, *Medvigy* Gábor, *Nagy* Endre, *Thury* László joghallgatók és *Schmerhovszky* József zenetanár ur közreműködésével a »Kereskedelmi Csarnok« dísztermében Szacsavay-ünnepet illetve felolvasó estét rendez. Belépőjegy 1 korona. Felülfizetések a létesítendő szobor javára fordítatnak. A műsor a következő: Megnyitó. Mondja: Dr. *Bulyovszky* József. Szacsavay méltatása. Irta és felolvassa: *Hegyesi* Márton. Költemények. Irta és felolvassa: *Medvigy* Gábor. Humoreszk. Irta és felolvassa: *Nagy* Endre. Mendelsóhn B. F. »Concert« (G. moll.) Zongorán előadja: *Mihályházy* Margit. Felolvasás. Tartja: *Thury* László. Wieniavski H. »Legenda«. Hegedűn előadja: B. *Bárdos* Ödön. Zongorán kíséri: *Schmerhovszky* József.

* **Budavár bevétele.** Vasárnap délután ünnepelte meg Budapest polgársága Budavár bevételenek 50 éves évfordulóját. A ünnepély a honvédszobor előtt zajlott le s az utirány mentén a merre a menet vonult a házak mindenütt fel voltak lobogóva. Különböző dalegyletek egyesített énekkara énekelte el a himnuszt, mely után az ünnepély rendező-bizottságának elnöke Klein Béla üdvözölte a megjelent agg honvédeket. Az ünnepi beszédet Barabás Béla országgyűlési képviselő tartotta s keserű gúnynyal szólt a távollevőkről. A megjelent egyletek megkoszorúzták a honvédszobrot. Az ünnepély végső pontja volt Tétsey Bálint nagy-körösi gazda szónoklata, ki mint honvéd vett részt a szabadságharcban. Este a Magyar Színházban és a budai színházban az »Aranylakodalmat« adták.

* **A szalontai gymnazisták tanulmányutja.** A szalontai gymnazisták a szokásos majális helyett nagyban készülnek a tanulmányutra. Arról van szó ugyanis, hogy a gymnazium tanulói tanulmányi kirándulást csinálnak a Püspök- és Félix-fürdőbe, hol egy napot töltenek. Menet is jövet is bejönnek Váradra s jövet megtekintik a Muzeumot, haza felé menve pedig a gymnazium természetrajzi s phisikai szertárát. A kiránduláshoz a környék lakosai közül többen csatlakoznak.

* **Szégázmergezés.** Borzalmas halállal mult ki Tasádfőn két ártatlan gyermek. Páska György tasádfői lakos két gyermeke egyedül maradt otthon zárt ajtó mellett. A tüzelő ajtaját nyitva hagyták s a kiömlő szégáz mindkét gyermeket megölte. A vizsgálat és boncolás megejtésére Nagy János vizsgálóbírósi segéd és dr. Grósz Menyhért orvos fognak kiállani.

* **Gyászír.** Városunk tudós professorának, a közs. fiu iskola igazgatójának édes anyja hunyt el f. hó 20-án Kolozsváron. Betegsége az utóbbi napokban vált súlyosabbá, úgy hogy Dr. Tóth Mihály kénytelen volt abban hagyni a püspök-fürdői körületeken folytatott tanulmányait, illetve a zágrábi professort, kinek ebbeli tanulmányában segítségére volt, magára hagyva, a súlyos beteghez sietni. A gyászbeszédet vették a következő értesítést: Alólirottak fájdalomtelt szívvel tudatják a feledhetetlen hitves, szerető jó gondos anyának, nagyanyának *Tóth Mihályné*, szül. *Torday Rozáliának* élte 72-ik, boldog házassága 48-ik évében, hosszú szenvedés után f. hó 20-án történt elhunytát. A drága halott hült tetemei folyó hó 22-én hétfőn délután 3 órakor fognak Feleki-u. 3. számú háztól az ev. ref. szertartás szerint a felette tartandó halotti ima után a köztemetőbe eltemettetni. Mely vég-tisztességtételre a rokonok, ismerősök szomoruán és tisztelettel meghívotnak. Kolozsvárt, 1899. május 20. Tóth Mihály, mint bánatos férje. Dr. Tóth Mihály és neje: szül. Pinterics Etel, Gizella, Margit, Etel, Gábor és Bandi gyermekekkel, Tóth Kálmán és neje: szül. Karásoni Lujza, László, Lujza, Rózsika, Kálmán gyermekekkel, mint fiai. Kobrahel Jánosné szül. Torday Sára, gyermekei és unokáival, mint testvér.

* **Jegyzőválasztás.** Minapi számunkban a a gyapju jegyzőválasztásról szóló hírnökhöz hiba csuszott, melyet azzal igazítottunk helyre, hogy gyapju jegyzőnek *Kövé* Dezső volt vízességami jegyző választatott meg szótöbbséggel.

* **Az adókövetési bizottság működése.** A nagyváradi kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy az 1899—1901. évre járó III. osztályu kereseti adónak Nagyváradi városában működő adókövető bizottsága által leendő tárgyalása Nagyváradi-Vencze városrészre vonatkozólag 1—44. tételig f. évi május hó 9-ik, 45—85. május hó 30-ik, 86—113. május hó 31-ik, 114—166. június 2-ik, 167—176. június 3-ik napján a régi városháza termében (Olaszi, Fő-utca Sz. chenyi szállodával szemben) fog megtartatni. Ezen tárgyaláson a III. osztályu kereseti adó alá tartozó egyének jogaik megvédése céljából megjelenhetnek, meg nem jelenésük azonban a tárgyalást és adójuk megállapítását nem gátolja. M.

kir. pénzügyigazgatóság. Nagyváradi, 1899. évi május hó 17-ik napján. Papp Miklós, kir. pénzügyigazgató.

* **Letartóztatott pénzhamisító banda.** Szenzációs letartóztatások történtek az éjjel a fővároshoz közel eső Erzsébetfalván. A csendőrség egy jól szervezett pénzhamisító bandát tartóztatott le, nagyjából Erzsébetfalvi jómódu lakosokat. A banda hosszabb idő óta üzte a pénzhamisítás jövedelmező mesterségét s a szélrőzsa minden irányában elég sikerrel értékesítette a hamis bankókat és ezüst pénzdarabokat. A gyár Erzsébetfalván volt. A főczinkos egy *Popovics* nevű jómódu asztalos mester, a ki a clisséket és rajzokat készítette. A banda leginkább 5 forintos bankjegyeket gyártott és pedig oly ügyesen, hogy teljes lehetetlen hosszabb és alapos vizsgálat nélkül a valódiaktól megkülönböztetni. A hamisítványok csupán abban különböznek az államkincstár által kiadott bankjegyektől, hogy a bankjegy baloldalán levő piros szám minden bankjegyen egy és ugyanaz. A vizsgálat veszprémből indult ki, a hol a csendőrség több ily hamis bankjegyet foglalt le. A vizsgálat fonala elhúzódott egészen Budapestig s innen Erzsébetfalva felé vette irányát, a hol meg is akadt és pedig biztos nyomon és sikerrel. A veszprémi csendőrség parancsnok maga vezette a vizsgálatot. Huzamosabb idő óta tartózkodott incognitóban Erzsébetfalván, a hol éber figyelemmel tartott szemmel néhány gyanús embert. Páradságos és hosszús munka után végre tegnap célta ért az őrsparancsnok. A bandát éppen munka közben lepte meg s valamennyit letartóztatta. A vizsgálat egész éjjel és ma délelőtt szakadatlanul folyt Erzsébetfalván a község-házánál. Előre láthatólag még több letartóztatások várhatók. A letartóztatottak neveit, valamint magát a tényt a vizsgálat érdekében erősen titkolják. A főczinkos egy izben már pénzhamisítás miatt le volt tartóztatva. Valamikor korcsmáros volt Budapesten, a honnan Erzsébetfalvára költözött.

* **A selyemgyár ügye.** A nagyváradi selyemgyár vállalkozójával *Schuch* Hermannal tegnap délután kötötte meg a város előnyös feltételek mellett a szerződést.

* **A mérgekverő lelkészne.** Szenzációs letartóztatás történt vasárnap Szabadkán. Az ó-moraviczai csendőrség, mint az Alkotmány írja, letartóztatotta özv. *Thuri* Lajosné, ó-moraviczai illetőségű urit, mert bebizonyult, hogy két férjét és egy kedvesét méreggel pusztította el. Első férje *Mazán István* volt, kit úgy mérgezett meg; férje halála után vadházasságban élt *Erdős Gyulával*, kit szintén mérgek segítségével tett el láb alól. A két gyilkosság után férjhez ment *Turi Lajos* z, az ó-moraviczai volt ref. lelkészhez, kivel csak úgy bánt el, mint a többivel; férjhez ment harmadszor is, válópöre most folyik. Az asszonyt névtelen feljelentésre fogták el. Eddig tagad, de a tatuk egybehangzó vallomása szerint föltétlenül bűnös.

* **Érdem-érem 40 éves hű szolgálatért.** Megirtuk azt annak idején, hogy *Tisza* István földbirtokos folyamodott Ö Felségéhez két öreg cselédje, *Völgyi György* és *Ardeleán* Demeter részére negyven éves szolgálatért érdem-éremért. A kabinet irodából tegnap érkezett vissza a kérvény Biharvármegyéhez s Ö Felsége a kérelmet teljesítette. — Ugyancsak negyven éves szolgálatért megkapta az éremet *Dombi* Bálint helybeli fogházőr is. akinek Pünkösdi első napján adta át az éremet *Perjéssy* Mihály kir. ügyész az összes fogház örök jelenlétében lendületes beszéd után. Délben a kir. ügyész megvendégelte a derék fogház őrt, a ki negyven éven keresztül viselte minden kifogás nélkül terhes szolgálatát.

* **Halálozás.** Özv. *Rosenblüch* Morné f. hó 23-án reggel elhunyt. Temetése ma délután lesz.

* **Zarándoklat négy kegyhelyre,** mint tavaly, Lourdesbe, Jézus szive kegyhelyére, Pararyla Monial Franciaországban, Einsiedeln, Svájcban és Wiltenbe Tirolban. Indulás: 1899. évi július hó 6-án. Visszaérkezés: 1899. évi július hó 24-én. Utazás tartama: 18 nap. Utirány: Budapest, Bécs, Linz, Salzburg, München, Lindau, Zürich, Genf, Lyon, Toulouse, Lourdes. Vissza:

Lourdes, Cette, Lyon, Genf, Zürich, Innsbruck, Bécs, Budapest. Arak: I. osztály 245 forint, II. osztály 185 forint, III. osztály 105 forint. A megállapított utiköltségbe kilencz napi teljes ellátás is be van értve. Jelentkezni lehet 1899. évi június hó 15-éig a budapesti II. ker. plébániahivatalban, hol részletes program is kapható Dömötör Gedeon plébános vezetónél.

* **A huszár sarkantyúja.** Nagy multság volt az éjjel a Csömöri-ut 70. szám alatt levő tánciskolában. Vig Teréz 25 éves cselédleány tüzzel aprózta a csárdást, ábrándosan járta a keréngőt dalias kedvesének, egy huszárnak karján. Történt pedig, hogy a táncz hevében sarkantyújával megvágta a leány bokáját. A seb erősen vérzett, de a multságban nagyon felhevült leány nem ügyelt reá. Bekötötte zsebkeendőjével s azután vigan járja tovább. A sebből pedig folytonosan szivárgott a vér; a kendőt már egészen átítatta s csepegni kezdett a földre is. Bágyadtan ült a leány pihenni, s azt hitte, hogy a tánczolásból fáradt ki. Megelégette a multságot és deli kedvese karján hazafelé tartott. Azonban már nem sokáig bírta. A vérvesztéstől annyira elgyengült, hogy egyszerre összeesett az utcán. A mentők eszméletlenül vitték a Rókus-kórházba.

* **Beszámoló B.-Ujfaluban.** Hétfőn tartotta *Leszkay* Gyula országgyűlési képviselő beszámolóját a kerület székhelyén Berettyó-Ujfaluban. Az istentisztelet után a Templom-téren gyűlt össze a nagyszámú közönség s a beszámolót mindvégig helyesléssel és éljenzéssel kísérték. Délben a beszámoló és a vele megjelent képviselők tiszteletére bankett volt.

* **Utonállók a bécsi-uton.** Dr. *Massanek* Gábor Szent Margit-kórházi segédorvosnak pünkösdi vasárnapján éjjel után a bécsi-uton veszedelmes kalandja volt. Egylovos kocsin hajtattott a bécsi-uton, mikor egyszerre csak elébe állott egy csavargó, a kinek nagy dorong volt kezében s a ki belekapaszkodott a ló zablájába, hogy a kocsit megállítsa. Aztán a doronggal az orvos felé vágott. *Massanek* nem vesztette el hidegvérét, hanem revolvert rántott elő és a támadó felé lött, hogy azt elriassa. A csavargó erre a kocsi oldala felé ugrott és dorongjával megint le akarta ütni az orvost. Ez még egyszer lött, mire az utonálló visszautgrott, de füttykösét az orvos felé dobta, csak hogy nem *Massanek*et találta el, hanem a kocsist, a ki a könyökén könnyű sérülést szenvedett. A kocsit pedig gyorsan tovább rohogott, az utonálló pedig egy másik czimborájával, aki időközben szintén előugrott, kövekkel kezdte dobálni a bérkocsit. A személyleírás nyomán a rendőrség kiderítette, hogy az utonálló *Hasman* János, egy korcsmáros 20 éves fia és *Czigler* Nándor 19 éves földmives voltak, a kik garázdálkodásai miatt a rendőrség megindította a nyomozást. A két ficzko e fajta dolgok miatt már többször volt büntetve.

* **Czigly János nagybeteg.** *Czigly* János, a magyar államvasutak helyettes igazgatója már hosszabb idő óta súlyos betegen fekszik Neuheimban. Allapota — mint nekünk táviratozzák — tegnap óta oly súlyos fordulatot vett, hogy táviratilag hívták betegágyához dr. *Tholhfalusy*. A betegnek vérzéseai vannak, amelyek időről-időre megújulnak.

* **Szerencsétlenség a vízmerítésnél.** Pünkösdi másodnapján történt, hogy *Groze* Tógyerné koraással kiment a patakhoz vízért. Az asszony vállalkozása azonban szerencsétlenül végződött, amennyiben később halva találták meg a patakban. A boncolás megállapította, hogy az asszonyt mikor vizet merített, szívészélhűdés érte, hogy ennek következtében halt meg.

* **Valódi Havanna-szivarok.** A nagyváradi m. kir. pénzügyigazgatóság *Lukács Mór* Nagyváradi, bémer-téri m. kir. dohánytözsde-tulajdonosnak engedélyt adott *valódi Havanna-szivarok* elárulására.

* **A kis-czelli panama.** A kir. kuria a kis-czelli takarékpénztár szennyes ügyében a napokban az igazságnak és méltányosságnak megfelelően egy oly határozatot hozott, mely a szegény »betevő közönség« keservesen megtakarított filléreit a betevőknek vissza fogja juttatni. A kir. kuria ugyanis a vagyonbukott takarékpénztár jainak végreha iránt a czelli kis-czelli k. Ezen v. tagok e csődöt mintho tnyom vagyon lése kie alatt m. követke gátóság karék- hogy ez aminek társaság teléseke remélhe kapja p. nek hitt

pénztár igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjainak a vagyonára elrendelte a biztosítási végrehajtást, melynek sürgős foganatosítása iránt a szombathelyi kir. törvényszék a kisczelli kir. járásbíró-ságot már meg is kereste. Ezen végrehajtás mindazon felügyelőbizottsági tagok ellen elrendeltetett, akik mint ilyenek a csődöt megelőzőleg 5 éven belül működtek s minthogy a felügyelő-bizottság ezen tagjainak tulajdoni része jelentékeny vagyonnal bír, amely vagyon mindaddig, míg a csődhitelezők követelése kielégítést nem nyert, végrehajtási zálogjog alatt marad, ennél fogva a kuria ezen határozata következtében a felügyelő-bizottság és az igazgatóság szerződésre lépett a Mezőgazdasági Takarékos- és hitelbank részvénytársasággal az iránt, hogy ez a betevők pénzeit egyenkint visszafizesse, aminek a teljesíthetése végett ezen részvénytársaság a csőd ellen bejelentett összes követeléseket a törvényszéknél már ki is írta. Így remélhető, hogy a sok szegény betevő vissza kapja pénzét, melyet mindenki már elveszítettnek hitt.

Véres verekedés.

— Saját tudósítónktól. —

Gyapju, május 22.

A pünkösdi másodnapja Gyapju községben vérlázító, véres verekedéssel zajlott le. *Goldstein* Miska gyapju korcsmáros pálinkamérésében ma délelőtti 9 órától kezdve negyed magával ivogatott *Puskás* Tógyer gyapju földműves.

Ugy 11 óra tájt lehetett az idő mikor a korcsma ajtóban megjelent *Mindjár* János, kivel *Puskás* már régen ellenséges viszonyban volt. A már ittas *Puskás*, mikor a belépő *Mindjár*-t megpillantotta, éktelen dühre fakadt és reá rohant *Mindjár* Jánosra.

Mindjár háromszor is kiszaladt a korcsmából. *Puskás* embertelen dühe mikor tetőpontra hágott, utána szaladt a futó *Mindjár*-nak és kést rántva elő, a korcsma ajtón kívül homlokra szurta. *Mindjárt*, keresztül futva az utcán, szemközt levő lakásába menekült.

A dühöngő *Puskás* T. utána rohant és *Mindjárt* saját udvarába rontott be, hol az elősiető szomszédok a kést kicsavarták kezéből.

Mindjár édes anyja könyörögve rohant *Puskáshoz*, hogy ne ölje meg a fiát.

Erre *Puskás* az idős asszonyra vetette magát s erősen ütlegelni kezdte. Amint ezt a fiú meglátta a fészerből elő rohant anyja védelmére s az édes anyját ütlegelő *Puskást* a kezében levő fejsze élével úgy fejbe vágta, hogy a koponya csontot is kelté vágva, az agyvelőjét összezúzta. Borzalmas látvány volt, midőn a vértől teljesen elborított *Puskás* saját lábán ment végig az utcán körülbelül 6000 lépésnyi távolságban lakó dr. *Mester* Attila körorvoshoz, hol is összerokkadt a nagy vérvesztéstől. A lelkiismeretes körorvos gondos ápolás alá vette a haldoklót, de a vérömlést négy óra alatt sem sikerült megállítani.

Az orvos véleménye szerint *Puskás* alig marad életben.

Erdekes a dologban, hogy a veszekedés a csendőrlaktanya előtt történt 3 csendőr szemlétára teljesen akadálytalanul.

A nyomozást V. *Tóth* István csendőrörvezető vezeti.

EGYESÜLETEK.

Választmányi ülés a kath. körben.

A katolikus kör választmánya ma délután fél hat órakor rendkívüli ülést tart, melyre a választmány tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

A Magyar-Horvát-Szlavonországi Postamesterek egyesülete ma tartotta közgyűlését a Fehérlő-fogadó nagytermében, *Horváth* János mezőberényi postamester elnöklété alatt.

A közgyűlésre az ország minden részéből szép számmal jöttek össze s csak azok nem jelenhettek meg, a kik nem helyettesíthették magukat a postahivataloknál.

Az elnök bejelentette a múlt év folyamán elhunytakat és a közgyűlés fájdalomnak jegyzőkönyvben adott kifejezést.

Bejelentésre került, hogy a létesítendő nevelőintézet alapja javára 50,000 korona gyűlt egybe és a gyűjtés még most is folyik ország-szerte. A múlt évben küldöttség járt *Demény* Károly postaigazgatónál, hogy a jutalék felemelését kieszközöljék. A jutalékot a postatakarékpénztárak kezeléséért kapják a postamesterek és a postamesternők és ez az összeg oly csekély, hogy alig rug egy-két forintba évenként. Ellenben a postatakarékpénztárak kezelése nagy gondnal és fáradsággal jár.

A postaigazgató kijelentette, hogy hacsak lehetséges lesz, teljesíteni fogja a postamesterek kívánságát, de mindezt még intézkedés nem történt a jutalék felemelésére.

Szalay Ötő titkár részletes jelentést terjesztett elő az egyesület múlt évi működéséről.

Konstatálja a jelentés, hogy a tagok száma folyton szaporodik, a múlt év óta 300 taggal van több. A tagok száma most 1080. Elhatározta a közgyűlés, hogy küldöttséget meneszt *Wlassics* Gyula kultuszminiszterhez, hogy erkölcsi támogatását kikérje a létesítendő nevelőház czéljára.

Következett volna ezután a postamesterek tizenkét pontban megállapított követeléseinek előterjesztése, de a közgyűlés a pontokat a választmányhoz utasította elbírálás végett és csak ennek jóváhagyása után fognak a pontok a legközelebbi közgyűlés elé terjesztetni.

Végül az alapszabályok megváltoztatására bizottságot küldtek ki, a melybe néhány újságíró kiküldetését is kéri a Budapesti Újságírók Egyesületétől.

SPORT.

Czéllövészet. A polgári lövöldében folyó hó 21-én és 22-én tartott lövészeteken kilövetett 880 lövés 579 találásban 3279 körrel és 106 taracklövessel.

Tizenegyes kört lőttek: *Mezey* Mihály kileneczet, ifj. *Rimler* Károly, ifj. *Tóth* Ferencz, *Aufricht* Alajos négyet-négyet és *Kelen* Béla egyet.

Tizenkettős kört lőttek: *Mezey* Mihály hetet, ifj. *Rimler* Károly, *Csatáry* József négyet-négyet, ifj. *Tóth* Ferencz kettőt, *Kunz* Gusztáv és *Aufricht* Alajos egyet-egyet.

Dijakat nyertek mély lövésekre ifj. *Rimler* Károly és *Mezey* Mihály.

Körlövésekre aranydíjat *Mezey* Mihály, az ezüst díjakat ifj. *Tóth* Ferencz és ifj. *Rimler* Károly nyerték.

MULATSÁG.

Népiünnepély Nagy-Létán. Piros-pünkösdi vasárnapján a nagy-létai önkéntes tűzoltó egyesület nagyobb szabású népiünnepélyt rendezett. A messze földről összesereglett vendégek érdekes versenyeknek, látványosságoknak voltak tanúi. Különböző játékok, vidám menetek s végre komoly versenyek gyönyörködtették a nagyszámu nézőket. *Barna* Tibor magas és távol ugrás, valamint a 300 méteres sík futásban könnyen győzött. A győztest nagy óvációkkal tüntette ki a közönség, könyved, biztos győzelmeiért. A mulatságot táncz és tombola fejezte be s a jó kedvnek csak a késő hajnali óra vetett véget.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Szerda: *Himfy* dalai előszőr.

Csütörtök: *Himfy* dalai.

Péntek: *A baba* előszőr.

Szombat: *A baba*.

d. u. *Egy katona története*.

Vasárnap: este *A baba*.

A nagyapó.

Szigligeti Ede e ritkán játszott népszínművét adták hétfőn meglehetősen telt ház mellett, de kevés sikerrel. A szereplők közül *Szentgyörgyi* István a nagy Szigligeti interpraetátor játszott szépen, lelkesen az öreg Peterdi szerepében, hogy örömetelt benne mindenkinek. *Laczko* Aranka meg sehogysém játszott. E két véglet közé esik *Nyáray* Antal, kia közönséget állandó derűtségben tartotta, továbbá *Komlósi* Emma, *Perényi* Margit, *Bónis* L., *Kassai* Károly.

Zsidónó.

A második opera előadás volt tegnap a szinkörben *Halewy* drámai erővel tündöklő operáját a »Zsidó nő«-t adták elő szép összhangu előadásban. A szereplők mind iparkodtak a legjobbat produkálni s a siker csak néha maradt alul a jó szándékon. *Recha* szerepében *Szekely* Irén tündöklött fenomenális hangjával Éneke mint csaknem mindig a közönséget elragadta s az háládatos is volt, mert mindentalan egész tapsvihart támasztott. *Mezei* Mihály (*Eleazár*) börtönjelenete tetszett kiválóan. *Kassai* Károly (*Arnold* gróf) és *Várad* M. (*Theobald*) szerepeiket betöltötték.

Isabella szerepében most lépett fel először *Rozsi* Margit. Megjelenése nem tett nagy hatást, s a fagy később is csak kevésbé kezdett felolvadni. Tartása, mozdulatai még nem szinpadiasak, vagy talán csak szokatlanok a közönség előtt. Első látásra nehéz erről ítéletet mondani. Ehez járul különös hangvétele, az ajk kellemetlen félrehúzása az éneklés alkalmával. Mindezek nem nagy hibák. Le lehet róluk szokni, vagy meglehet őket szokni, hiszen a közönség is tanul, meg eltűr aféle hibákat. Hangja jó, éles, magas, az alsó regiszterekben kevésbé színes. Ennyit az első benyomás hatása alatt. Tehát több találkozást a közönséggel.

Fehér I. (perjel) szép sikerrel énekelt, hangján kívül nagy érdeme a tiszta, érthető szókijetés.

Kiváló dícséret illeti az opera dirigálásában *Stefanidesz* Károly karmestert, ki ma remekelt művészetével. (b. i.)

HIVATALOS.

7959—1899.

Hirdetmény.

Nagyvárad összes városrészeire vonatkozó és a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott f. 1899. évi tőkekamat adó kivetési lajstrom az 1883. évi XLIV. t.-cz. 18. §-a értelmében f. évi május hó 24—31. napjain át 8 napi közzszemlére a városi adóhivatal 11. sz. szobájában azon figyelmeztetéssel tétetik ki, miszerint érdekelt adókötelesek, a jelzett lajstromban terhükre előirt adót ott megtekinthetik s az elleni netaláni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adónemmel már az előző évben is megróva voltak, a lajstrom közzszemlére kitételenek napját követő 15 nap alatt — azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovatnak meg, ezen adójuknak adókönyvecsékjébe törtennt bejegyzését követő 15 nap alatt — a városi közigazgatási bizottsághoz czimezve — a kir. pénzügyigazgatósághoz írásban benyújthatják. A később benyújtott felebbezés érdemi tárgyalás alá nem fog vétetni.

Nagyvárad, 1899. évi május hó 20.

Városi adóhivatal

7920—1899. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad-Váralja városrészeire vonatkozó s az 1899—1901. évre vagyis három évre szóló III-ad osztályu keresi adókiszámitási javaslatokat kitüntető lajstrom az 1883. évi XLIV. t.

cz. 18. §-a értelmében f. évi május hó 24—31. napjain át 8 napi közszemlére a városi adóhivatal 21. számú szobájában azon figyelmeztetés mellett tétetik ki: miszerint érdekelt felek, kitett idő alatt, a jelzett lajstromban terhükre előírt kiszámításokat megtekinthetik s az őket vagy másokat illető javaslatokra nézve netalán észrevételüket a fentírt idő alatt írásba foglalva a kir. pénzügyigazgatóságnál, később pedig szóval az adóhivatal bizottságnál megtehetik.

Nagyvárad, 1899. május hó 22-ik napján.

Városi adóhivatal.

REGÉNY-CSARNOK.

NEM HIÁBA.

Írta: Neidegg, fordította: Szirtes. 20

— Nem tudom mi akadályozza őt abban, hogy maga körül széttekintsen, hogy a dolgokat összehasonlitsa s kutassa vajon úgy van-e minden, a mint mások mondják; mindenestre akarat és képesség kellene hozzá, hogy gondolkozzék, a mi persze soknak kényelmetlen.

— Ahhoz nevetés kell. Oly természetnél, mint Rózáé, minden attól függ, hogy minő befolyás lesz reá maradandó hatással. Nem lehet kívánni, hogy fiatal vállain öreg, fontolgató fej legyen; csak remélhetni hogy egy jóra való férfi befolyása helyes irányban fogja őt kiképezni. Szivemből óhajtom, mivel a gyermeket őszintén szeretem.

Várakozással tekintett fiára.

— Igen, — felelé az közömbösen, — hiszen lehetséges, hogy Rózában nagyon szép tulajdonságok rejlenek, melyek őt kitünő asszonyná tehetnék; de hol találod meg azt a férfit, a ki ama kincset napvilágra tudná hozni?

Az anya halk sóhajással felelt, Leghőbb kívánsága volt, hogy fia megnősüljön. Harmincegy éves volt már, de vonásai még nagyobb időt mutattak; nézete szerint fiának feleségre volt szüksége, a ki jellemének durvaságát megszelidítse, a ki őt a házhoz kösse s megmentse őt ama nyugtalanságtól, melybe tettvágya őt sodorni fenyegetőzött. A grófnő nagyon tudta, hogy mit eszelekedett, midőn unokatestvérének egyik leányát, Wachendorf Rózát, hosszabb időre meghívta; minthogy pedig a hercegnőnek légváltozást ajánlottak volt, nem is tűnt fel az egész. A terv igen ravaszul volt kieszelve, de nem haladt előre, sőt inkább dugába dőlni készült. Leó vidám és élénk unokahugát, kit kisdedkorától ismert, testvéries bizalommal vette körül, sőt testvéries kicsinyléssel bánt vele; a gerjedező hajlandóságnak semmi nyoma sem volt fölfedezhető. Vajon nem volt-e ennek a közömbösségnek valami különös oka?

— Leó, — szól a grófnő hosszas hallgatás után — nem akartam soha ügyeidbe avatkozni, de komoly kérdést kell hozzád intéznem. Mint mondják, legújabbán gyakran fordulsz meg Sarkenbachéknál. Különös szándékkal teszed azt?

— Igen, anyám, de nem házassági szándékkal, mert úgy látom, arra akarsz célozni. Különbösen hihordóid nagyítottak egy kissé, mert tegnap mindössze negyedszer léptem át ama ház küszöbét.

— Miért vagy olyan ingerült, Leó? Biztosítalak, hogy nem adtam semmit azon beszédekre; csak akkor hökkentem meg, midőn ama kisasszony szépségét oly lelkesülten magasztaltad.

Csodálom őt, mert tökéletes szépséget kénytelen az ember csodálni. Ama körben — jóllehet a mienk alatt áll — azért fordulok meg, mert szeretek különféle emberekkel találkozni, hogy nézeteik és hangulatuk felől magamat tájékoztassam; aztán meg azért is, hogy hasonlózalmúkat gyűjtsek, kik ugyan azt az ügyet szolgálják, melyet én. Megnyugtatósdra mondhatom, hogysem főúri sem polgári körökben eddig még nem gyultam lángra senki iránt. Gondolom, sem időm, sem tehetségem nincs a szerelemre.

— Ugyan, ne játszd az aggastyán szerepét, Leó. Egyszer csak uralomra jut a sziv és rendezen, minél később, annál furdébb alak-

ban. Minthogy mindenkor rosszaltd, ha valaki rangján alul nősült, remélem, nem fogsz hasonló hibába esni.

— Nem hiszem.

— Csak hiszed. Azt tudnod kellene.

— Tudom, hogy eltökélt akaratom minden becstelenségtől óvakodni; de ha valaki rangján alul nősül, nem vét a becsület ellen, hanem bizonyosan nagy bolondságot követ el, melyet rendszerint mind a két fél megbán. Nem jó valakit megszokott környezetéből, megszokott viszonyai közül kiragadni. Reitentősen kellene azt a leányt szeretnem, attól az erős meggyőződéstől kellene áthatva lennem, hogy csak benne találhatom fel boldogságomat, hogy . . .

Elhallgatott, mert közelgő lépések zavarták meg; Róza a mellékszoba nyitott ajtajában állt:

— Bocsássatok meg, hogy megint itt vagyok,

— szólta kissé határozatlan hangon, de eszembe jutott, hogy Lujza néni valami megbízást említett anyám számára, azért jöttem. Aztán megyek mindjárt, szólta megnyugtatólag Leóhoz fordulva.

— Te sohasem zavarhatsz, — biztosította őt Leó, de azonnal kezébe vette ismét a lapokat. (Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A királyné öltönye a Nemzeti muzeumban.

Budapest, máj. 23. (Saját tud. táv.) *Gizella és Mária Valéria* főhercegnők azon magyar diszöltönyt, melyet boldogult Erzsébet királyné viselt a milléniumi ünnepen, midőn a képviselőház küldöttségét fogadta, a Nemzeti muzeumnak ajándékozták.

Kiegyezési tárgyalások.

Bécs, máj. 23. (Saj. tud. táv.) A kiegyezési tárgyalásokat illetőleg biztató remények vannak, hogy a tárgyalásokat talán már ma befejezik. *Szell* és *Thun* miniszterelnökök, *Lukács*, *Darányi*, *Hegedüs* magyar és *Kaizl* dr., *Dipauli* br. osztrák miniszterek ma délelőtt tanácskoztak sok ideig, melyen kitűnt az, hogy a *Szell* kormány a *Thun* miniszterium követeléseivel szemben vonakodik új tárgyalásokba bocsátkozni, Thun pedig a *Szell*-féle formula módosítását követeli.

Délután a király elnökletével közös miniszteri tanácskozás volt, melyen döntés várható. Thun osztrák miniszterelnököt a király kihallgatáson fogadta.

Bécs, máj. 23. (Saj. tud. táv.) A király elnökletével holnap minisztertanács fog tartatni, melyen a kiegyezés ügye végleg el fog dőlni, de éppen azért a Thun kormány ügye felette rosszul áll.

Az aradi panama.

Arad, máj. 23. (Saját tud. táv.) A belügyminiszter leiratára 3-án rendkívüli közgyűlésen *Szathmáry* alispán, *Vörös* főügyész és *Pécskán* árvaszéki elnökbeadta lemondását. *Biztosra* mondják, hogy a közgyűlés ujblól megfogja őket választani.

Tüntetés Sima mellett.

Szentes, máj. 23. (Saját tud. táv.) A szentesiek képviselőjük Sima Ferencz mellett ma nagy tüntetést csináltak. A tüntetést azon körülmény provokálta, hogy a szegedi kir. törvényszék — mint a Pol. Ért. mondja — kimondotta Sima ellen a csődöt annak daczára, hogy ő a csődátadás összegét deponálta. A tüntetésen képviselve voltak Csongrádmegye összes ellenzéki pártjai, de különösen a szente-

siek és 1000 fáklyás és mintegy huszezer ember vonult Sima Ferencz lakása elé, hol az üdvözlők kijelentették, hogy képviselőjüket készek életükkel és vagyonukkal megvédeni. E hó 25-én tiszteletére bankettet rendeznek és párt-tanácskozást hívnak össze.

Perczel Mór állapota.

Bonyhád, május 23. (Saját tud. távir.) Perczel Mór 48-as tábornok újabb szélhűdés folytán aggasztóan megbetegedett. Állapota reménytelen.

Horváth József meghalt.

Kolozsvár, május 23. (Saját tud. távir.) Kolozsvárról jelentik, hogy oda érkezett távirat szerint Horváth József dr. kir. tanácsos, a vaskoronarend lovagja, a berlini magyar egyesület volt elnöke Berlinben meghalt.

Elhunyt képviselő.

Budapest, május 23. (Saját tud. távir.) Gróf Vay Ernő szabadelvűpárti országgyűlési képviselő, ki a nagymihályi kerületet képviselte, Budapesten 34 éves korában meghalt.

Hoyos gróf meghalt.

Budapest, május 23. (Saj. tud. táv.) A mayerlingi katasztrófa óta mindenki előtt ismert e név, melynek viselője ma Edlaekban széüítésben meghalt.

Hoyos József grófot 60 éves korában érte a halál s mindvégig megőrizte testi, lelki ruganyosságát.

A mayerlingi katasztrófa idején tagja volt ama társaságnak, mely Rudolf trónörökösrel a vadászkastélyban mulatott. A bekövetkezett halálesetről senkinek sem volt bátorsága a királynak jelentést tenni. Végre Hoyos gróf vállalkozott e borzasztó feladatra s utána kegyvesztett lett. Több éven keresztül külföldön utazgatott. Pár év előtt tért vissza, mikor is a király v. b. t. t. méltósággal engesztelte ki.

Személyi hír.

Bécs, május 23. József Ágost főherceg ma délelőtt feleségével, Augustia főhercegnővel visszautazott Kis-Tapolcsányba. (Magy. Táv. Ir.)

Az Albrecht-szobor leleplezése.

Bécs, május 25. Az Albrecht-szobor leleplezése alkalmából Üxküll-Gyllenband gróf hadtestparancsnok 33 terítékű ebédet adott, a melyen jelen volt Frigyes főherceg, Paar gróf főhadsegéd, Krieghammer hadügyminiszter, Beck báró, a vezérkar főnöke, a csapatfőfelügyelők és több hadtestparancsnok. (Magy. Táv. Ir.)

Magyar miniszterek Bécsben.

Bécs, május 23. Wlassics miniszter és Gromon államtitkár ma reggel visszautaztak Budapestre.

Bécs, május 23. A magyar és osztrák miniszterek ma reggel közös miniszteri értekezletet tartottak, a melyben magyar részről *Szell*, *Lukács*, *Hegedüs* és *Darányi* miniszterek, osztrák részről pedig *Thun*, *Kaizl* és *Dipauli* miniszterek vettek részt. Az értekezlet tárgya a kiegyezés véglegesítése volt. (Magy. Táv. Ir.)

A Fülöp-szigetek alkotmánya.

Washington, május 23. A külügyi hivatal megerősíti azt a Manilából érkezett táviratot, a mely szerint az amerikai bizottság a kubai kormányzathoz hasonló kormányzatot ajánlott fel a filippinoknak. A kormányzatnak, legalább egyelőre, a míg t. i. a helyzet egészen nem tisztázódik, katonai jellege lesz. (Magy. Táv. Ir.)

Laubet utazása.

Páris, május 23. Loubet elnök tegnap este 10 óra 45 perczkor ideérkezett. Megérkezésekor nagy közönség fogadta élénk lelkesedéssel. (Magy. Táv. Ir.)

A Volga áradása.

Asztrakán, május 23. A Volga víz-állása rendkívül magas. Néhány városrész víz alá került. A várost ugyan töltések védik, de attól tartanak, hogy a víz keresztül tör a gátakon és ebben az esetben az árvíz elkerülhetetlen. A lakosság nagyon izgatott. A hatóságok megtették a kellő óvintézkedéseket. A carevi kerületben néhány falut már elárasztott a víz. (Magy. Táv. Ir.)

Egy kiránduló-hajó veszedelme.

Plymouth, május 23. Tegnap este egy kiránduló-csónak nyolcz emberrel felfordult. Az »Ancona« német korvett-hajó egyik csónakának legénysége azonnal segítségére ment a veszedelemben forgó csónaknak és az összes kirándulókat megmentette. (Magy. Táv. Ir.)

A szultán a görög követnek.

Konstantinápoly, május 23. A szultán Mavrokordato görög követnek az Oszmanje-rend nagyszalagját adományozta. (Magy. Táv. Ir.)

Bányamunkások kongresszusa.

Brüsszel, május 23. Tegnap megnyílt a bányamunkások kongresszusa. A kongresszus elnöke Hurt, az angol alsóháznak tagja. Anglia 30 képviselőt küldött ki a kongresszusra, köztük néhány alsóházi tagot, Franciaország ötöt, Németország három, Belgium 20-at és Ausztria kettőt. Tegnap a formális ügyeket intézték el. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Tejgazdasági tanfolyam néptanítók részére. A földművelésügyi m. kir. miniszter ur Ó nagyméltósága 1899. évi május hó 18-án 36.655. sz. a. kiadott intézkedésével a sárvári tejgazdasági iskolánál 20 néptanító számára f. évi július hó 9-től augusztus hó 5-ig terjedő négyhetes tejgazdasági tanfolyam tartását rendelte el.

A tanfolyamra felvett néptanítók 50 azaz ötven forint segélyben részesülnek, melyből az összes költségek fedezendőek lesznek.

A tanfolyam célja, hogy a néptanítók a tejgazdasági üzletre vonatkozólag alapos ismereteket szerezzenek, melyek segélyével képesek legyenek a községükben szervezendő tejgazdasági szövetkezetek létesítésénél és azok vezetésénél sikeresen közreműködni.

Felhívhatnak a tanfolyamon részt venni kívánó tanítók, hogy a felvétel iránti kérvényüket, melyben felemlítendő életkoruk s azon körülmény, hogy tényleg ismétlő iskolánál működnek, — folyó évi június hó 10-ig a kir. tanfelügyelői hivatalhoz felterjesztés végett nyújtsák be.

Nagyvárad, 1899. május hó 20.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899. május hó 23-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyék és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 8.30—8.60. Kétszeres buza 6.40—7.—. Rozs 6.——6.30. Arpa 5.40—5.60. Zab 5.20—5.40. Tengeri: 4.50—4.70. Borsó 15.—. Lencse 17.—. Bab 6.30. Köleskása 11.50. Burgonya 2.20. 100 kiló lángliszt 15.—, zsemlyeliszt 14.—, fehérkenyér liszt 13.—, barnakenyér liszt 12.—, széna fuvarral 2.20, szalma 60. Szalonna 60.—, 6 kiló zsúp-szalma —08. 150 dkg alom-szalma —04. 1 köbm. bükkfa 3.20, tölgyfa 3.—, cserfa 3.35. 100 kiló marhahus 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —32. Szilva pálinka —80. Szesz 95.—. 1 mm. kőso 10.70. nyers fagyó 24.—. olvaszt. fagyó 32.—, szappan 25.—, birka gyapju —, magyar gyapju —, Egy hektoliter ó-bor 34.—, uj bor 26.—, méz 1.10, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, kendermag 13.50. köles 6.—, rezepe —, dió 17.—, mogyoró —, aszalt szilva —. Egy kilogramm savanyu káposzta —10, szalonna 62, sertéshus 52, juh-hus 34, veres hagyma 8, fog-hagyma 28, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 10. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag —, 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1899. évi május 23-ról Tiszta buza körülbelül 750 hltr, kétszeres buza 200 hltr, rozs 260 hltr, árpa 170 hltr, zab 350 hltr, tengeri 700 hltr, burgonya 400 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 45 drb, félhizott 60, sovány 115, süldő 170, malac: 280, hizott marha 7, jármás ökör 280, fejős tehén 220, borju 190, bivaly —, juh és kecske 370, ló 127.

Marha ártáblázat 1899. május 23-ról. Egy pár első rendű jármás ökör 310—340, egy pár másodrendű jármás ökör 250—290, egy pár harmadrendű jármás ökör 120—225, 1 drb fejős tehén 50—105, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 65—86, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 45—65, 1 drb. veres borju 9—17, 1 drb. fél éves borju 17—23, 1 drb. egy éves borju 22—34, két éves borju 32—58, 1 drb hizott sertés 42—74, 1 pár fél éves 18—22, 1 pár egy éves sertés 31—45, 1 pár két éves setés 44—74, egy drb igás ló 50—100, 1 pár ökrbőr 16—21, 1 pár tehénbőr 12—16, 1 pár borju bőr 5—8, 1 pár lóbőr 6—10.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, május 24.

Az irányzat nyugodt.

Osztrák hitel	—	—	—	—	357.80
Magyar hitel	—	—	—	—	387.50
Allamvasut	—	—	—	—	361.—
Rimamurányi	—	—	—	—	311.—
Magyar jelzőlog	—	—	—	—	242.50
Salgótarjáni	—	—	—	—	636.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	623.—
Villamosvasut	—	—	—	—	235.—
Magyar leszámító	—	—	—	—	553.25
Iparbank	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	404.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	101.50
Déli vasut	—	—	—	—	178.—

Az irányzat nyugodt.

Bécs, május 24.

Osztr. hitel	—	—	—	—	358.20
Magyar hitel	—	—	—	—	387.75
Allamvasut	—	—	—	—	361.50

Határidők.

Budapest, május 24.

Az irányzat gyenge.

Buza áprilisra	—	—	—	—	9.21
Buza októberre	—	—	—	—	8.34
Uj tengeri	—	—	—	—	4.50
Rozs őszre	—	—	—	—	6.74
Zab őszre	—	—	—	—	5.46
Tengeri augusztusra	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. május 24-én.

Magyar aranyjáradék 4%	—	—	—	—	119.50
Magyar koronajáradék	—	—	—	—	96.90
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	121.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	12.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	3575

Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	100.10
Horváth-szlavón földtehermentési kötvény	—	—	—	—	96.75
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	160.75
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	—	—	—	—	138.25
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	100.75
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	100.20
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	119.56
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	100.25
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	139.50
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	—	—	918.—
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	—	389.50
Osztrák hitelintézeti részevény	—	—	—	—	358.30
Párisi vista	—	—	—	—	361.50
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	9.55
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	58.50
London vista	—	—	—	—	120.50
20 márkás arany	—	—	—	—	11.78

NYILTTÉR.*

Tudomására hozom Nagyvárad város közönségének, összes takarékpénztárainak, hogy gyermekeim: Derecskey Lajosné és Illés Lajosnak nagymérvű pazarlásai miatt — nevére, vagy nevében általuk felmutatott váltóra, kötelezvényre, vagy személyi hitelre semmit ne adjanak, mert azokért szavatosságot nem vállalok.

Nagyvárad, 1899. május 22.

Illés János.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

NAGYVÁRADAI SZINKOR.

Evadbérllet 25. szám.

Kisbérllet 25. szám.

Páros.

Páros.

Ma szerdán, 1899. május 24-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

HIMFY DALAI.

Vigjáték 3. felvonásban, 1 előjátékkal. Irta: Bereczky A.

Helyárak: Alsó páholy 4 forint, felső páholy 3 forint. Tümlásszék I—VIII. sorig 1 forint. IX—XI sorig 80 krajczár. Zártzék I, II. és III. sor 60 krajczár. Első emelet I. sor 50 krajczár, második sortól 40 krajczár. földszinti állóhely 40 krajczár. Katona- és diákjegy a földszinten 30 krajczár. Közép karzat 30 krajczár. Oldal karzat 20 krajczár.

Egy szinlap ára a pénztárnál 10 krajczár.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap csütörtökön, 1899. május 25-én

Himfy dalai.

Vigjáték 3 felvonásban, előjátékkal. Irta: Bereczky A.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetmény.

A Filléres takarékszövetkezet igazgatósága közzé teszi, hogy az új szövetkezetbe új tagokat továbbra is felvesz s hogy az 1899. évi július 31. belépő tagok mulasztási illetéket nem fizetnek.

A szövetkezet célja, hogy heti befizetések által a takarékoságot előmozdítsa: egy-egy üzlet rész 20 fillér.

A szövetkezet tagjai betéteik arányában minden utánjárás nélkül olcsó kamat mellett kölcsönöket kaphatnak.

Vidéki tagok részére a heti fizetések bérmentes teljesítés céljából a szövetkezet a postatakarékpénztárnál számlát nyitattott.

A befizetések a Leszámitoló és Jelzálogbank helyiségében történnek minden hét vasárnapján 9-től 11 óráig, csütörtökön d. u. 3—5-ig.

A filléres takarékszövetkezet.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1899. évi május 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.					Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.					Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.										
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	T. v.		
Kolozsvár	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest	ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány	ind.	5 25	1 24	4 06	2 29	2 9	
B.-Hunyad	12 20	6 40	8 37	7 55	—	Nagykátá	»	10 20	3 00	7 54	10 16	—	Debreczen	»	6 46	3 —	5 22	3 56	6 05	
Csucsá	12 52	7 09	9 19	8 37	4 49	Szolnok	»	11 19	3 56	9 27	11 31	—	Érmihályfalva ér.	»	7 29	4 01	6 35	4 58	9 47	
Bucsa	—	—	9 33	8 52	5 13	P.-Ladány	»	12 55	5 28	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.							
Brátka	—	—	9 50	9 11	5 38	Báránd	»	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.			
Rév	1 34	7 47	10 08	9 32	6 13	Sáp	»	† 1 17	† 5 48	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 36	11 09	5 27	9 14	8 15		
Élesd	† 1 48	† 7 59	10 25	9 49	6 42	B.-Ujfalu	»	1 33	6 03	12 46	2 47	6 04	Debreczen	»	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01	
Mező-Telegd	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd	»	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány ér.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48		
F.-Vásárhely	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes	»	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.							
Várad-Velence	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors	»	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.			
Nagyvárad ér.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki	»	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen ind.	8 35	4 21	Nagy-Léta-	5 25	1 05		
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad ér.	2 11	6 39	1 48	3 42	7 22	Sáránd	»	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—		
Püspöki	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	6 46	2 06	3 58	12 20	H.-Bagos	»	9 41	5 17	M.-Pályi	»	5 47	1 30	
Bors	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velence	»	2 24	—	2 30	4 05	12 29	H.-Pályi	»	10 05	5 41	H.-Pályi	»	6 03	1 48
Mező-keresztes	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely	»	—	—	2 41	4 16	12 44	M.-Pályi	»	10 20	5 55	H.-Bagos	»	6 18	2 05
Mező-Peterd	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd	»	2 50	7 15	3 03	4 38	1 15	N.-Léta-	»	—	—	Sáránd	»	6 40	2 29
B.-Ujfalu	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd	»	† 3 04	† 7 28	3 21	4 56	1 43	Vértés ér.	10 43	6 15	Debreczen ér.	7 18	3 13		
Sáp	† 3 33	† 9 38	12 47	12 25	4 49	Rév	»	3 26	7 50	3 45	5 20	2 21	Sáránd—Derecske.							
Báránd	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka	»	—	—	4 06	5 43	2 57	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	1 49		
P.-Ladány	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa	»	—	—	4 27	6 04	3 26	Derecske ér.	9 57	5 35	Sáránd ér.	6 20	2 09		
Szolnok	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá	»	4 16	8 37	4 53	6 31	4 00	Derecske—Sáránd.							
Nagy-Káta	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad	»	4 52	9 08	5 32	7 16	4 55								
Budapest ér.	7 50	01 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár ér.	5 55	10 08	6 59	8 33	7 04	—								

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.							
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.				
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Arad ind.	5 10	11 20	9 37				
Ósi	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely	4 38	11 05	7 50	Gyula	12 21	6 44	10 01	Kurtics	5 39	11 52	10 07				
Less	10 48	5 01	7 52	Orosháza	5 41	11 54	9 20	Békés-Csaba	2 23	7 18	4 32	Kétegyháza	6 14	12 31	10 54				
Gyapju	10 56	5 10	8 05	Csaba	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza	2 54	7 45	5 03	Békés-Csaba	6 47	2 33	4 50				
Cséffa	11 0	5 19	8 29	Gyula	7 27	3 05	5 26	Kurtics	3 28	8 21	5 38	Gyula	7 27	3 05	5 26				
Szalonta	11 26	5 44	8 46	Sarkad	7 47	3 27	5 56	Arad ér.	3 55	8 48	6 05	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 31				
Kétegyán	11 46	† 6 05	9 15	Kétegyán	† 7 57	3 39	6 10	Szombatság-Rogoz—Dobrest.								Dobrest—Szombatság-Rogoz.			
Sarkad	11 57	6 17	9 31	Szalonta	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	6 36						
Gyula	12 21	6 44	10 01	Cséffa	8 42	4 34	7 18	Nánhegyes	† 6 34	† 8 21	Nánhegyes	† 4 32	† 6 46						
Csaba	2 10	7 41	4 44	Gyapju	—	4 42	7 29	Dobrest ér.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz ér.	4 56	7 10						
Orosháza	3 10	9 10	5 50	Less	9 04	5 00	7 51	Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.								Vaskóh—Belényes—Nagyvárad			
H.-M.-Vásárhely	4 00	10 02	7 00	Ósi	9 21	5 19	8 16	Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 —						
Szeged	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 31	V-Velence	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya	† 4 42	† 2 43						

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.						
	V. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.		V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	—	Vaskóh ind.	4 30	2 —	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 30						
V-Velence	4 05	2 51	—	Lunka-Rézbánya	† 4 42	† 2 43	Ósi	6 06	2 51	Déva-Ványa	4 37	3 35						
Félix-Fürdő	4 32	3 13	—	Szudrics	5 09	3 12	Uj-Palota	6 24	3 05	Körös-Ladány	5 13	4 22						
Kardó	4 50	3 27	—	Belényes	5 37	3 52	Gyires	6 41	3 17	Szeghalom	5 40	4 55						
Magyar-Gyepes	5 50	4 17	—	Sonkolyos	† 5 58	† 4 15	Körös-szeg	7 02	3 36	Vésztő	6 12	5 36						
Tasádfő	6 07	4 31	—	Belényes-Ujlak	6 10	† 4 27	Szakál	7 39	4 05	Köt	6 38	6 08						
Drág-Cséke	6 30	4 45	—	Borz	† 6 19	† 4 37	Nagy-tóti	7 55	4 21	Iráz	6 52	6 23						
Magyar-Cséke	6 50	† 5 —	—	Sólyom	6 35	4 58	Komádi	8 25	4 32	Komádi	7 10	7 02						
Dusesd	† 7 05	† 5 12	—	Gyanta	6 56	† 5 19	Iráz	8 42	4 49	Nagy-tóti	7 22	7 14						
Szombatság-Rogoz	7 46	5 47	—	Hollód	7 10	5 34	Köt	9 19	5 14	Szakál	7 48	7 49						
Hollód	7 58	5 58	—	Szombatság-Rogoz	7 31	6 03	Vésztő	9 44	5 32	Körös-szeg	8 11	8 13						
Gyanta	8 12	6 11	—	Dusesd	† 7 55	† 6 34	Szeghalom	10 34	6 13	Gyires	8 33	8 38						
Sólyom	8 38	6 36	—	Magyar-Cséke	† 8 07	† 6 49	Körös-Ladány	11 —	6 31	Uj-Palota	8 47	8 53						
Borz	† 8 53	† 6 50	—	Drág-Cséke	8 26	7 17	Déva-Ványa	12 03	7 21	Ósi	9 03	9 13						
Belényes-Ujlak	9 05	7 01	—	Tasádfő	8 40	† 7 33	Gyoma ér.	12 45	8 06	Nagyvárad ér.	9 20	9 32						
Sonkolyos	† 9 18	† 7 13	—	Magyar-Gyepes	8 54	7 50	Nagyvárad—Érmihályfalva								Érmihályfalva—Nagyvárad.			
Belényes	10 04	7 47	—	Kardó	9 27	† 8 31	Nagyvárad ind.	6 50	5 43	Érmihályfalva ind.	5 05	5 20						
Szudrics	10 27	8 09	—	Félix-Fürdő	9 40	† 8 45	B.-Püspöki	7 17	5 59	Érselind	5 37	6 01						
Lunka-Rézbánya	10 56	† 8 34	—	V-Velence	10 01	9 09	Bihar	7 44	6 22	Székelyhid	6 14	6 46						
Vaskóh ér.	11 12	8 49	—	Nagyvárad ér.	10 11	9 19	Paptamási	8 13	6 48	Nagykágya	6 27	7 00						

Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid			
	V. v.	V. v.	Sz. v.		V. v.	V. v.	Sz. v.
Székelyhid ind.	9 50	7 55	—	Margitta ind.	4 35	4 45	—
Apátkeresztur	10 46	8 41	—	Monos-Petri	4 46	4 56	—
V.-Ábrány	11 03	8 55	—	V.-Ábrány	4 57	5 08	—
Monos-Petri	11 16	9 06	—	Apátkeresztur	5 13	5 26	—
Margitta ér.	11 28	9 16	—	Székelyhid ér. reg.	5 54	6 07	—

Fürdő-vonatok.																				
Menetidj kiban állami vasuton			Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Fürdő-vonatok.			Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Menetidj kiban állami vasuton		
I. o.	II. o.	III. o.	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	II. o.	III. o.	
—	—	—	9 05	11 27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	9 12	11 32	2 34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	15	10	8 55	11 17	02 20	4 11	5 28	7 11	9 00	10 13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	22	15	8 42	11 04	02 07	3 51	5 15	6 58	8 42	10 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	22	15	8 38	11 —	02 03	3 47	5 11	6 54	8 38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	22	15	8 20	10 42	01 52	3 35	4 54	6 43	8 23	9 53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.
A *-gal jelzettek feltételes megállóhelyek.